

”...with liberty and justice for all”

Medborgarskapsbaserade kränkningar av fri- och rättigheter i
amerikansk politik och retorik efter 11 september

Abstract

Den 11 september 2001 innebar början på en stor förändring i amerikansk inrikes- och utrikespolitik. I kriget mot terrorismen har en omfattande diskriminering skett av icke-amerikanska medborgare både inom landets gränser såväl som utanför. För att rättfärdiga detta för sitt eget folk samt det internationella samfundet har man i politiken och retoriken skapat bilden av "den andre" som ett potentiellt hot mot den amerikanska säkerheten. Våra två frågeställningar behandlar skapandet av "den andre" som används för att rättfärdiga agerandet efter 11 september. Målet i uppsatsen är inte bara att besvara frågeställningarna utan också att ge en djupare insikt i varför svaren ser ut som de gör. Våra angreppssätt och valda metoder har sina begränsningar men trots det anser vi att dessa kan erbjuda en ny synvinkel på USA:s agerande efter 11 september.

Nyckelord: USA, 11 september, identitet, den andre, kriget mot terrorismen, frihet, rättigheter

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
1.1	Syfte och frågeställning.....	1
1.2	Teorier och begrepp	2
1.3	Metod och material.....	3
1.4	Disposition	4
2	Idéerna som formade USA	6
3	Den amerikanska identiteten	7
4	Konstitutionella fri- och rättigheter	9
5	Utländska medborgare i konstitutionen	10
6	The Enemy Alien Act	12
7	Fri- och rättigheter efter 11 september	14
7.1	Metoder för preventiv internering	14
8	Retoriken	18
9	Krigsfångar eller fiendekombattanter?	23
9.1	USA:s fiendekombattanter	23
9.2	Genèvekonventionen och Military Order.....	25
10	Sammanfattande avslutning	28
11	Referenser	30

1 Inledning

Den enskilde individens fri- och rättigheter är centrala i USA, på ett helt annat sätt än i någon annan del av världen. Trots att en stor del av USA:s befolkning härstammar från Europa skiljer sig landets konstitution från de europeiska motsvarigheterna. I USA har individen varit viktigare än kollektivet, och detta har präglat landet och dess kultur, politik, samhälle och värderingar. Detta påverkar också det utrikespolitiska agerandet i högre grad än i något annat land, och därmed hela världen.

Liksom andra länder när de befinner sig i situationer som kräver snabba och drastiska beslut behöver Vita Huset samla stöd från folket för att kunna driva igenom sin vilja. Under kalla kriget lyckades de framställa kommunisterna som ett hot mot landet och i förlängningen mot *den enskilde medborgaren*. Detta genererade en sällan skådad landsomfattande mobilisering hos det amerikanska folket. Efter 11 september har Vita huset återigen lyckats uppbringa samma typ av mobilisering, denna gång inte mot kommunister, utan mot terrorister.

I kriget mot terrorismen har skapandet av bilden av "den andre" och terrorismens hot mot den amerikanska individens rätt till liv och frihet blivit ett verktyg för att samla stöd från medborgarna. Detta har lett till att den amerikanska regeringen, med stöd av folket men utan juridiskt stöd, har kunnat särbehandla utländska medborgare som vistas i landet eller sitter fängslade i utlandet anklagade för terrorism.

1.1 Syfte och frågeställning

Våra frågeställningar är:

- Hur skapas bilden av "den andre" i amerikansk inrikespolitik och retorik efter 11 september för att rättfärdiga och vinna folkligt stöd för de medborgarskapsbaserade kränkningarna av fri- och rättigheter?
- Hur skapas bilden av "den andre" i amerikansk utrikespolitik och retorik efter 11 september för att rättfärdiga de medborgarskapsbaserade kränkningarna av fri- och rättigheter inför det internationella samfundet?

Syftet med uppsatsen är att visa hur USA använder sig av politiken och retoriken för att rättfärdiga diskriminering baserat på medborgarskap. Den första frågeställningen syftar till att undersöka hur man i den amerikanska

inrikespolitiken och retoriken har rättfärdigat kringgåendet av sin egen konstitution, detta av två anledningar. För det första, för att få konstitutionellt tvivelaktiga lagar godkända av kongressen och för att få folket att acceptera dessa genom att begränsa dem till att endast gälla icke-amerikanska medborgare. För det andra, för att skapa en hotbild av ”den andre” och på så sätt rättfärdiga politiken samt behålla eller vinna stödet från medborgarna.

Den andra frågeställningen behandlar retoriken och utrikespolitiken. Som exempel på detta har vi valt att närmare undersöka frågan om krigsfångar från kriget mot terrorismen. Detta är ett tydligt exempel på hur USA använder sig av politiken och retoriken för att kringgå internationella överenskommelser.

USA:s agerande i inrikes- och utrikespolitiken samt retoriken kring ”den andre” efter 11 september ska ses som ett exempel på hur landet reagerar i krigssituationer. I dessa situationer har medborgarskap blivit ett verktyg för att identifiera ”den andre”. Då vi utgår från att den nationella identiteten i USA starkt påverkar politiken i högre grad än i något annat land så har vi inga föreställningar om att våra resultat kommer att kunna appliceras på andra länder. Detta eftersom den amerikanska identiteten är unik för landet. Däremot tror vi att de kommer att kunna förklara USA:s agerande i liknande krigssituationer.

1.2 Teorier och begrepp

I frågeställningen och den efterföljande uppsatsen finns det tre centrala begrepp: den amerikanska identiteten, medborgarskap och ”den andre”. Då vi utgår från Ben Andersons teori om nationen som ett ”imagined community” är känslan av tillhörighet någonting som överskrider kön, klass, religion och andra skillnader mellan människor till förmån för det som är den gemensamma identiteten.¹ Detta tillåter oss att i uppsatsen tala om amerikanerna som en enhet, där alla sätter sin amerikanska tillhörighet i första rum, även om vi är medvetna om att de faktiskt utgörs av en mångfald av individer. Andersons teori kan inte till fullo förklara amerikanernas förhållande till sitt land, men angreppssättet av nationalism förklarar ändå de passioner som är inblandade i processen där folket fästs vid sitt land.² Med medborgarskap avser vi den traditionella liberala definitionen som berör relationen mellan *staten som en nation* och dess individuella medlemmar och alltså inte vad Anderson kallar ”community”.³ Innebörden av begreppet medborgare kan i sig problematiseras ytterligare. Definitionen som fokuserar på *statens* relation till individen är det som har mest relevans för våra frågeställningar. Medborgarskapet i den här uppsatsen är i sin tur knuten till vem som är ”den andre”. Här är ”den andre” vid första anblick den som inte är amerikansk medborgare. Vid en närmare undersökning visar det sig dock omfatta

---

¹ Yuval-Davis 1997, s 47

² Yuval-Davis 1997, s 15

³ Yuval-Davis 1997, s 69

alla, inklusive amerikanska medborgare, som inte omfamnar den amerikanska ideologin. Då vi utgår från att även amerikanerna själva omedvetet utgår från Andersons teori där den amerikanska identiteten står över alla olikheter så innebär det automatiskt att utländska medborgare utgör det största synliga hotet. Relationen mellan det amerikanska folket och "den andre" liknar den som Alfred Schutz beskriver: Amerikanerna är rädda för att "den andre" ska gömma sitt rätta jag och på så sätt kunna ta över det som inte är rättmätigt deras. Det finns drag av konspirationsteori över detta sätt att tänka.⁴

1.3 Metod och material

Vi har gjort en argumentationsanalys med drag av kritisk lingvistik av tal framförda av före detta justitieministern, John Ashcroft. Detta för att undersöka hur man i retoriken rättfärdigade diskrimineringen baserad på medborgarskap. Det finns två skäl till varför analysen sker av Ashcrofts tal och inte av exempelvis presidentens. Som justitieminister hade John Ashcroft specifikt genom sin ministerpost en ytterst aktiv roll i att ta initiativ till och lägga fram lagförslag och få dessa godkända av kongressen. Det var också i rollen som justitieminister som han hade i uppdrag att i sina tal motivera och rättfärdiga de lagar som tillkom. Presidenten har en mer övergripande roll och är inte lika aktiv i det vardagliga juridiska arbetet. På så sätt var George W. Bush inte jämförelsevis lika involverad i de lagar som tillkom och de policyändringar som skedde som justitieministern John Ashcroft. Argumentationsanalysen ger en helhetssyn på hur Ashcroft i retoriken försöker övertyga sina åhörare om att den medborgarskapsbaserade diskrimineringen är nödvändig då det finns en hotbild. För att få en helhetsbild undersöks logos, ethos och pathos. Logos är de argument som syftar till att övertyga genom att appellera till mottagarens intellekt och rationella förmåga att dra slutsatser. Ethos är de argument där Ashcroft tillskriver sig själv trovärdighet för att lättare övertyga sina åhörare. Pathos är de känslor som han försöker väcka hos sina åhörare och utnyttja dessa för att övertyga.⁵ Hur hotbilden, som utgörs av "den andre", målas upp är central för rättfärdigandet. Hur detta sker visas genom den kritiska lingvistikens där ordvalen granskas, det vill säga lexikal analys, detta för att belysa ideologier som inte direkt går att utläsa i texten, för att förhålla sig samhällskritisk och belysa eventuella maktrelationer.⁶

Därefter har vi undersökt USA:s förhållningssätt gentemot internationella överenskommelser angående mänskliga rättigheter för individer som tagits tillfånga under kriget mot terrorismen. Detta för att undersöka hur politiken har bedrivits i praktiken. Trots att vi har valt två skilda metoder har avsikten varit densamma: att visa hur USA har rättfärdigat och försvarat sina handlingar

---

⁴ Yuval-Davis 1997, s 47f

⁵ Bergström 2005, s 89f

⁶ Bergström 2005, s 264

retoriskt och politiskt. Att använda sig av två olika metoder kan ha sina brister då det finns en risk att analysen blir ytlig. I vårt fall ser vi det dock som en fördel att använda oss av två olika metoder, eftersom dessa angriper frågan från två olika håll. Då svaret på vår frågeställning ändå blir densamma stärks svarets giltighet.

Metoderna vi har valt att använda oss av gör att graden av generaliserbarhet kan bli låg, eftersom det inte finns några variabler som det exempelvis gör vid kvantitativa undersökningar.⁷ Textanalysen som görs är också specifik för just det här fallet. Våra resultat kommer därför inte att kunna ligga till grund för att förklara andra länders beteende i liknande situationer men däremot att kunna förklara USA:s agerande.

Som material har vi valt att främst använda oss av förstahandskällor såsom faktiska lagtexter samt uttalanden från olika amerikanska departement och internationella organ. Detta för att själva kunna göra en tolkning av deras avsikter och försöka undvika att bli färgade av andras åsikter. Vi är dock medvetna om att det är svårt att vara objektiv när man gör tolkningar. Dels för att det oftast inte finns någon vetskap om vad avsändaren själv menade dels för att det saknas vetskap om hur mottagaren i sin tur uppfattade det. Det finns en risk för låg intersubjektivitet. För att undvika detta har vi skrivit ut direkta citat eller tydligt redogjort innehållet i texter för att på så sätt tydliggöra hur och varför vi har valt att tolka på ett visst sätt och också för att stärka våra slutsatser.⁸ På så vis ökar vi intersubjektiviteten genom att motsvara kraven på reproducerbarhet och kritiserbarhet.⁹

Vi har valt att utgå ifrån en empirisk frågeställning eftersom vi vill se hur politiken och retoriken faktiskt används. Målet är att vara objektiv i våra analyser och inte göra ett normativt ställningstagande. Vi är däremot väl medvetna om att det är svårt att uppnå fullständig objektivitet i metoden vi har valt eftersom vi ändå utgår från våra egna erfarenheter.

Då vi använder oss av primärkällor som vi dessutom vill tolka utifrån deras subjektiva värderingar så behöver vi inte vara lika kritiska till dessa källors äkthet, oberoende, samtidighet och tendens. Vad gäller andrahandskällorna inser vi att författarens åsikter kommer att påverka innehållet i den här typen av politiska texter. Vi har dock försökt att vara kritiska till innehållet och kontrollerat kontroversiella fakta. Vi har dessutom valt källor som varit både kritiska och pro-amerikanska för att på så sätt få en mer nyanserad bild.

1.4 Disposition

Vi har valt att börja med en kort historik för att förstå bakgrunden till den amerikanska identiteten samt den amerikanska konstitutionens betydelse för

---

⁷ Gustavsson, föreläsning 25 januari, 2006

⁸ Lundquist 1993, s 52

⁹ Badersten 2004, s 215

individens fri- och rättigheter, vilket sedan utvecklas ytterligare i efterföljande kapitel. Detta för att få en inblick i vilka värderingar och ideologier som så starkt influerar amerikansk inrikes- och utrikespolitik. I kapitel fem visas det kort hur konstitutionen ger utländska medborgare samma fri- och rättigheter som amerikanska medborgare samtidigt som det i kapitlet utreds möjliga orsaker till varför det reellt sett skett en särbehandling. Det efterföljande kapitlet tar upp den så kallade Enemy Alien Act. Dess bakgrund och de historiska händelser som utspelat sig med stöd av detta dokument speglar tydligt USA:s inställning till utländska medborgares fri- och rättigheter när landet befinner sig i en krigssituation, något som bitvis ger insikt i orsakerna till landets agerande idag i kriget mot terrorismen. I kapitel sju beskrivs det hur den amerikanska regeringen möjliggjort systematiskt berövande av utländska medborgare fri- och rättigheter genom att kringgå konstitutionen. Detta ger en introduktion till de två efterföljande kapitlen där den diskriminerande politiken och retoriken analyseras.

I kapitel åtta analyseras två tal av den före detta justitieministern John Ashcroft för att se hur retoriken används för att skapa ”den andre” genom att utmåla alla utländska medborgare som ett potentiellt hot mot amerikanens rätt till liv och frihet. Samtidigt skapas bilden av USA som en enad nation i förhoppning om att det ska bli en självuppfyllande profetia. Det som har skett inom landet har fått mindre utländsk uppmärksamhet än den politik som förts utanför landets gränser. Speciellt uppmärksammat är behandlingen av individer som tagits tillfånga i kriget mot terrorismen. I kapitel nio analyserar vi hur USA har motiverat och rättfärdigat behandlingen av dessa fångar. Till sist görs en sammanfattande avslutning i kapitel tio.

2 Idéerna som formade USA

Dagens USA är resultatet av strävan att skapa det fulländade samhället. När USA började koloniserar i mitten på 1600-talet fanns det en längtan bland nybyggarna att skapa ett samhälle byggt på individuella fri- och rättigheter. Visionen var att omvandla filosofiska tankar till verklighet och skapa en utopisk stat utan att behöva göra om de misstag som gjorts i Europa.

John Locke var en sextonhundratalsfilosof som starkt kom att inspirera samhällsbyggandet i USA. Han talade om naturtillståndet, vilket var en teoretisk konstruktion ur vilken människans fri- och rättigheter samt samhällets legitimitet kunde härledas. Det var ur denna naturlag som Locke hävdade att människans rätt till liv, frihet och egendom var givna av Gud, inte av en stat och därför inte möjliga att ta ifrån en människa utan dennes medgivande. Det här betydde att individen gjorde ett godtagande av åtaganden och skyldigheter gentemot civilsamhället, men då civilsamhället härledde sin auktoritet ur individen så hade den bara makt att göra det som individer ålagt den att göra.¹⁰

Det fanns en motvikt till denna syn som visserligen aldrig helt motsatte sig idén om den fria individen, men som ansåg att den behövde regleras. John Adams och Thomas Jefferson var båda övertygade om dygdens nödvändighet för att korrigera den fria individen och finna balans och ge plats även för principer och kunskap och där det universella gick före det lokala.¹¹

Självständigheten kom till USA 1776 och självständighetsförklaringen från samma år präglas av Lockes syn på individens fri- och rättigheter.¹² Däremot tog det tolv år innan den amerikanska konstitutionen antogs, mycket på grund av att det fanns en konflikt i synen på individens fri- och rättigheter och rädslan för att den odygdiga människan skulle korrumpiera det land som hade alla förutsättningar att bli den ideala staten. Det hade krävts långa förhandlingar innan konstitutionen sattes på pränt. För att förhindra att all makt samlades på en hand där den kunde missbrukas valde USA att i sin konstitution fördela makten mellan ett dömande, ett lagstiftande och ett exekutivt organ. Unikt för USA var att man medvetet skapade en splittring, förvirring och osäkerhet i den politiska beslutsprocessen och där statens makt begränsades till förmån för individens frihet, såsom aldrig tidigare gjorts.¹³ Förhoppningen var att ringa in regeringsmakten men samtidigt ge den möjlighet att vara handlingskraftig när det behövdes.¹⁴

---

¹⁰ Rosenberg 2005, sid. 72f

¹¹ Rosenberg 2005, sid. 81

¹² Hallenberg 2001, sid. 94

¹³ Rosenberg 2005, sid. 155f

¹⁴ Rosenberg 2005, sid. 147

3 Den amerikanska identiteten

He is an american, who leaving behind him all his ancient prejudices and manners, receives new ones from the new mode of life he has embraced, the new government he obeys, the new rank he holds. The American is a new man, who acts upon new principles. – Crèvecoeur¹⁵

Vad som utgör den amerikanska identiteten har studerats i över två århundraden, ända sedan USA började befolkas av européer. Åsikterna går isär men det råder ändå en viss konsensus kring att det amerikanska folket hålls ihop av ett gemensamt uppdrag, en längtan, en idé och ett psyke. Under 1800-talet var medborgarskap i Europa och de flesta andra länder en identitet som baserades på biologi, arv, blodslinjer och landsgränser. Den stora invandringen till USA gjorde att vem som helst som hade viljan att bli amerikan kunde bli det, oberoende av tidigare nationell identitet.¹⁶ Detta resulterade i att landet befolkades av en otrolig mångfald av människor som hade mycket lite gemensamt annat än viljan att bli amerikan och allt vad det personligen skulle innebära för dem. Amerikanerna har därför ingen gemensam historia som kan hålla dem samman såsom i exempelvis Europa.

Relevant för den här uppsatsen är att se på vad man i tidigare forskning har kallat den amerikanska idén och det amerikanska psyket. Vad gäller den amerikanska idén finns två mer framträdande linjer. Den första är ”den liberala idén” vilket är relaterat till Lockes idéer om det sociala kontraktet och människans frihet. I en analys från 1996 listar Lipset fem idéer som karaktäriserar den amerikanska identiteten: frihet, egalitarism, individualism, populism och laissez-faire. Den andra linjen hävdar att det inte är liberalismen som styr den amerikanska identiteten utan tron på republiken, republikanismen och fosterlandskärlek, laglydnad, folkanda, frihetsälskande och att offra liv och annat för det allmänna som kännetecknar landet. Dessa linjer visar sig dock kunna existera samtidigt enligt studier och undersökningar som gjorts angående det amerikanska psyket. Roger Smith menar att amerikanerna värderar både individualism och kollektivism och att dessa två ständigt tävlar om vilken som ska råda i olika situationer.¹⁷ Det är också denna syn på den amerikanska identiteten som vi utgår ifrån i den här uppsatsen.

Myten om den amerikanska drömmen är en blandning av Lockes individualism och kapitalism. Den är också en myt som amerikanerna själva inte

---

¹⁵ Beasley 2004, s 28

¹⁶ Beasley 2004, s 29

¹⁷ Beasley 2004, s 33ff

är sena med att försöka upprätthålla.¹⁸ Den amerikanska drömmen är att komma långt och bli framgångsrik, helst med små förutsättningar. USA har alltid beskrivits som möjligheternas land där vem som helst kan nå toppen. Detta kan bero på att landet skapades som en motvikt av Europa, som vid den tiden var styrt av kungar och adel. Att Europa är ofritt och Amerika fritt genomsyrar ännu tankesättet, och bidrar till föreställningen om USA som frihetens och möjligheternas land.¹⁹

---

¹⁸ Beasley 2004, s 38

¹⁹ Ekendahl 2005, s 24 och 29

4 Konstitutionella fri- och rättigheter

Den enskilde individens fri- och rättigheter är grundläggande i konstitutionen från 1788 och i ”Bill of rights”, rättighetsförklaringen, som tillsammans utgör kärnan i USA:s juridiska system.²⁰ I det här kapitlet fokuserar vi på hur individens fri- och rättigheter är lagstadgade i konstitutionen.

Det första tillägget förespråkar rätten till religionsfrihet, yttrandefrihet och mötesfrihet. Den franska revolutionen med sin förklaring om de mänskliga rättigheterna skedde samtidigt som rättighetsförklaringen utformades och just i detta första tillägg är det tydligt att de influerades av varandra. Det kan även sägas om de femte och sjätte tilläggen som behandlar rätten till en snabb och rättvis rättegång samt att man är oskyldig tills motsatsen är bevisad. Detta tillsammans med rätten till religions-, yttrande- och mötesfrihet återfinns i konstitutioner för demokratiska stater världen över – inspirerade av de franska och amerikanska författningarna.

Mer specifikt för USA är det andra tillägget. Det förespråkar rätten att bära vapen, vilket särskiljer USA från andra länder. Denna rättighet är främst tänkt att innefatta självförsvar och kräver en vapenlicens för innehav av vapen. Många politiker i USA ser inte vapenmängden som ett större problem trots att vapnen även används inom kriminell verksamhet och inte bara vid självförsvarssituationer. Att rätten att bära vapen inte ifrågasätts mer är ett starkt uttryck för hur välrotad föreställningen om den enskilde individens rättigheter är. Att ta ifrån den amerikanske medborgaren hans vapen blir därmed näst intill omöjligt.

Den enskilde individen har rätt till personlig integritet, vilket fastställs i tillägg fyra. Därmed är individens hus och ägodelar skyddade från intrång från staten om inte ett särskilt specificerat tillstånd utfärdas. Detta tillägg har sedan 2001 utmanats, då den mycket omtalade USA PATRIOT Act (hädanefter kallad the Patriot Act) inskränker just denna rättighet. Patriot Act ger myndigheterna tillåtelse att genomöka privat egendom och få tillträde till personliga dokument vid misstanke om kopplingar till terrorism. Detta kan ske utan individens vetskap och utan skäligen grund annan än misstanke.²¹

Rättighetsförklaringen är en viktig del av USA:s identitet och anses vara så fundamental att skolorna lär ut den från relativt tidig ålder. Synen på individens fri- och rättigheter är i fokus i den konstitutionella lagstiftningen och löper som en röd tråd genom det juridiska systemet.

---

²⁰ Butler, 2006

²¹ Cole 2003, s 66ff

5 Utländska medborgare i konstitutionen

...because freedom is not America's gift to the world, it is the almighty God's gift to every man and woman in this world - Bush, 2004²²

Den, enligt Locke, gudagivna friheten återkommer i retoriken bland politiker. Den upphöjs där till någonting gudomligt som inte är givet av staten och därför heller inte fräntas av denna. I kriget mot terrorismen har USA:s regering dock drivit en inrikespolitik som inneburit en särbehandling av icke-amerikanska medborgare som vistas i landet. Detta har varit politiska beslut och dessa har inte varit relaterade till vad landets lagar föreskriver.²³

Vid en närmare granskning av konstitutionen framgår det tydligt att den inte gör någon åtskillnad mellan amerikanska och icke-amerikanska medborgare annat än när det explicit står så. Med tanke på amerikanernas stolthet och respekt för konstitutionen vore det inte en orimlig slutsats att detta även skulle reflekteras i såväl domstolarnas domslut som den allmänna opinionen. De lägre domstolarna såväl som högsta domstolen har i ett antal fall bedömt behandlingen av utländska medborgare oförenlig med konstitutionen. Det faktum att så klara fall av brott mot konstitutionen överhuvudtaget sätts i system är dock en indikation på att konstitutionen realpolitiskt sett ses som ett hinder i kriget mot terrorismen. Under sin tid som justitieminister efter 11 september gjorde John Ashcroft allt vad han kunde för att kringgå konstitutionen vilket ledde till tvivelaktig rättssäkerhet för utländska medborgare.

Den juridiska och systematiska särbehandlingen av utländska medborgare hade naturligtvis varit mycket svår att genomföra utan ett folkligt stöd. Det är trots allt endast amerikanska medborgare som får rösta och ställa upp som kandidater i de federala valen och deras stöd är därför partipolitiskt sett viktigare än icke-amerikaner som enligt landets konstitution inte får delta.²⁴ Trots att konstitutionen föreskriver likabehandling och att domstolarnas praktiserande under en lång tid har erkänt detta är det amerikanska folket av annan åsikt.²⁵ En undersökning gjord strax efter 11 september visade att drygt hälften av de tillfrågade amerikanerna tyckte att utländska medborgare som besökte eller levde legalt i USA skulle ha andra rättigheter än amerikanska medborgare. Undersökningen inkluderade inte

---

²² Lilja 2005, s 23

²³ Cole 2003, s 40

²⁴ U.S. Constitution, Art. I, §§2, 3; Art II, §1, Amend. 15

²⁵ Cole 2003, s 290

rättigheter att rösta eller kandidera i politiska val.²⁶ Det här har möjliggjort genomdrivandet av bland annat the Patriot Act som antogs sex veckor efter 11 september. Den föreskriver en klar begränsning av utländska medborgares rättigheter som aldrig skulle ha antagits i kongressen eller godkänts av det amerikanska folket om det hade gällt dem själva.

För amerikanerna har konstitutionen en mycket speciell betydelse då den inte bara fastställer fri- och rättigheter utan också har en viktig symbolisk betydelse för hur USA och det amerikanska folket identifierar sig. Den historiska bakgrunden är viktig för att förstå individualismen och kärleken till frihet och på så sätt inse det paradoxala i folkets acceptans av den nya politiken. USA har gått från att ha varit hemstad för de politiskt och religiöst förföljda till att själv vara förföljaren.

Folkets värnande om konstitutionella fri- och rättigheter, och därmed universella fri- och rättigheter, blev i kriget mot terrorismen ett hinder för regeringen att anta de önskade åtgärderna. Genom att utnyttja amerikanernas nyfunna sårbarhet och effektivt utmåla en hotbild från ”den andre”, det vill säga icke-amerikanen, lyckades regeringen få folket mer välvilligt inställda till att kompromissa. Försäkran att *deras* fri- och rättigheter sedan inte var i fara var det som i sin tur övervann eventuell osäkerhet om förenlighet med konstitutionen. Detta förde USA in i ett tillstånd av systematiskt frihetsberövande och rättsosäkerhet för utländska medborgare i landet. Vid en närmare granskning visar det sig dock att det här inte är en ny företeelse i amerikansk politik och retorik, utan har förekommit ett antal gånger i historien. I nästa kapitel tas the Enemy Alien Act upp, vilket visar på detta.

---

²⁶ Acomb, 2001

6 The Enemy Alien Act

The Alien and Sedition Acts giltighetstid upphörde år 1800, efter endast två år i bruk, då den amerikanska regeringen valde att inte förnya dem. The Alien Act innebar att presidenten hade rätten att deportera vem som helst som han ansåg utgöra ett hot, utan någon typ av juridisk process. The Sedition Act infördes för att tysta republikanernas motstånd till den nya regeringen, federalisterna, numera kallade demokraterna. Akten förbjöd kritisering av den sittande regeringen trots att detta var ett direkt brott mot det första tillägget om yttrandefrihet. När republikanen Thomas Jefferson efterträdde federalisten John Adams benådades de som anhölls under the Sedition Act.²⁷

När akterna sedan blev ogiltiga var det många, politiker som gemene man, som kände en lättnad över att lämna de två konstitutionellt tvivelaktiga åren bakom sig. Förbudet mot yttrandefrihet rimmade illa med USA som ett land byggt på frihet och deras självbild hade fått sig en törn. Vad många inte visste var att det som var känt som "the Alien and Sediton Acts" bestod av fyra separata akter och även om "the Alien Act" och "the Sedition Act" upphörde att gälla så kvarstod fortfarande "the Naturalization Act" och "the Enemy Alien Act".²⁸ Den sistnämnda akten tillät i krigstillstånd internering, utvisning och deportering av icke-amerikanska medborgare. Detta omfattade alla män i åldern fjorton år och uppåt med härstamning eller anknytning till det land USA låg i krig med.²⁹ Med tanke på den motvilja och skam som upparbetats gentemot the Alien Act är det troligt att det var the Enemy Alien Acts exklusiva giltighet som gjorde att den upprätthölls. Att begränsa medborgares konstitutionella rättigheter trots att de kunde användas i fientligt syfte gentemot den sittande regeringen var däremot inte acceptabelt, vilket tydligt visades genom att inte förnya the Alien Act. Kombinationen krigstillstånd och icke-amerikanska medborgare gav dock upphov till en legitimitet att utöva dessa metoder.

The Sedition Act dök upp igen 1918. Det var en ny version men där kontentan av innehållet var densamma som dess föregångare. Kritik som kunde ses som "illojal, profan, nedsättande eller smädlig" mot Förenta Staternas regering, konstitution, militär, marin eller flagga var förbjuden.³⁰ Den sattes i bruk av Woodrow Wilson under första världskriget och upphörde att gälla efter tre år.

The Enemy Alien Act användes i omfattande utsträckning efter den japanska attacken mot Pearl Harbor 1941. 110 000 personer av japansk härkomst internerades och många deporterades. Med the Enemy Alien Act som rättslig

---

²⁷ Cole 2003, s 93

²⁸ Alien and Sedition Acts

²⁹ The Enemy Alien Act sec. 1

³⁰ The Sedition Act of 1918, sec. 3

bakgrund var det förvånande att bland de 110 000 personer fanns 70 000 amerikanska medborgare. Dessa medborgare hade japansk härkomst men många var andra eller tredje generationens amerikanska medborgare. I rättfärdigandet av detta kan man se drag av den konspirationsrädsla som återfinns i Schutz beskrivning av "den andre". Det talades om den japanska karaktären som innebar att en amerikansk uppväxt inte kunde utplåna den djupt rotade lojaliteten mot Japan. Det förekom få rättvisa rättsliga prövningar och ofta visste de inte ens på vilka grunder de anhölls.

När kalla kriget sedan tog sin början följde en period som idag kallas McCarthy-eran, efter senatören Joseph McCarthy. I jakten på kommunister förföljdes, anhölls och svartlistades tusentals personer, medelamerikaner som politiker, skådepelare och författare, för deras påstådda politiska eller sociala sympatier som sågs som ett hot mot den nationella säkerheten. Deras civila rättigheter begränsades eller framtogs helt på grund av deras *misstänkta* kommunistympatier.

I efterhand har dessa händelser blivit en skamfläck på USA:s historia men the Enemy Alien Act finns kvar liksom delar av the Sedition Act från 1918. Förhållningssättet till the Alien Act och the Enemy Alien Act skiljer sig åt i huruvida dessa lagar betraktas som konstitutionellt felaktiga. Den juridiska giltighet och de praktiska konsekvenser som the Alien Act fick för amerikanska medborgare sågs som konstitutionellt regelvidrigt. Den juridiska giltighet som the Enemy Alien Act har för icke-amerikanska medborgare som vistas i USA ses *inte* som konstitutionellt felaktiga. Däremot har de händelser som utspelat sig på grund av akten ansetts vara konstitutionellt tvivelaktiga. Det är inte lagen i sig som är ifrågasatt utan de enskilda händelser som tillämpningen av lagen har genererat.

Händelserna kring the Enemy Alien Act visar på två viktiga aspekter kring amerikansk politik och retorik som förts under "krigstider". Den första är att konstitutionellt tvivelaktiga lagar godkänts av kongressen och accepterats av folket på grund av dess påstådda begränsning till icke-amerikanska medborgare. Retoriken har gått ut på att amerikanska medborgares fri- och rättigheter inte berörs av de nya lagarna. Denna begränsade giltighet har gjorts av politiska skäl, inte konstitutionella, och har i praktiken visat sig vara tomma ord för att få lagen godkänd. När den väl satts i verket har det förekommit en mängd argument till varför den utökats och numera kan användas även på amerikanska medborgare. För det andra visar händelserna att det i krigstider förs en retorik som syftar till att skapa en bild av "den andre" och samtidigt mobilisera det amerikanska folket för att kunna föra en konstitutionellt och moraliskt tvivelaktiga politik. Detta leder till att det utmålas en obefogat stark hotbild mot USA:s territoriella gränser, ideologi och folk.

7 Fri- och rättigheter efter 11 september

Terrorattacken den 11 september och dess efterspel kom i mångt och mycket att spegla det som USA bygger på, förstärka det som USA står för och förtydliga den dubbelmoral som USA så ofta anklagats för att ha. Kriget mot terrorismen har resulterat i att USA:s regering har brutit mot i princip varenda konstitutionell fri- och rättighet. Undantaget skulle vara det andra tillägget i rättighetsförklaringen, rätten att bära vapen.³¹ Detta har genererat mycket få protester från amerikanerna, något som kan tyckas förvånande med tanke på deras flitiga refererande till konstitutionen, och speciellt rättighetsförklaringen, när de återoppar sina rättigheter. Kort efter terrorattacken var det många amerikaner som sa att de var villiga att frångå konstitutionella fri- och rättigheter mot att de fick ett säkrare samhälle.³² Folket gav sitt medgivande att låta regeringen ta ifrån dem en del av sin, enligt Locke, gudagivna frihet. Ett år efter terrorattacken gjorde National Public Radio (NPR) en undersökning som visade att endast sju procent av amerikanerna upplevde att de personligen hade uppoffrat konstitutionella fri- och rättigheter i kriget mot terrorismen.³³ Sju procent är en uppseendeväckande liten del av befolkningen med tanke på alla de omfattande lagar som drivits igenom i kongressen. Orsaken är att rättigheterna har fråntagits de människor som vistas i landet men som inte är amerikanska medborgare. Lagförslag som har drivits igenom i kongressen, beslut som tagits av presidenten och utökade befogenheter för FBI har i högre grad berört utländska medborgare som vistas i landet. Retoriken för att rättfärdiga detta har gått ut på att medborgarnas rättigheter inte på något sätt står på spel i kriget mot terrorismen utan det är icke-amerikanerna som står för uppoffringarna. I det här kapitlet kommer det att redogöras för hur USA:s regering har brutit mot och kringgått konstitutionen.

7.1 Metoder för preventiv internering

Den amerikanska regeringen har kompromissat fri- och rättigheter mot landets säkerhet, men det gäller i huvudsak utländska medborgares fri- och rättigheter medan amerikanska medborgares lämnats intakta. Detta har gjort att mycket få

---

³¹ Cole 2003, s 18

³² Cole 2003, s 17f

³³ Civil Liberties Update, 2002

protester hörts bland den allmänna befolkningen. Det kan tyckas självklart att åtgärderna som tagits i kampen mot terrorismen riktats mot icke-amerikaner, och i synnerlighet mot muslimer och araber, då detta var kännetecknen för flygplanskaparna. Faktum är dock att majoriteten av de som regeringen har åtalat för brott relaterade till terrorism efter 11 september varit amerikanska medborgare. Fram till maj 2003 hade sjutton amerikanska och nio utländska medborgare åtalats för terrorrelaterade brott misstänkta att ha kopplingar till al-Qaida.³⁴

För att möjliggöra skydd av konstitutionella fri- och rättigheter för amerikanska medborgare och samtidigt ta dessa ifrån icke-amerikaner som vistas i USA utnyttjade dåvarande justitieministern, John Ashcroft, landets immigrationslagar.³⁵ Andra metoder som användes var lagen om så kallat materiellt vittne samt att klassificera någon som fiendekombattant. De två senare metoderna är juridiskt sett också applicerbara på amerikanska medborgare, men i realiteten är det främst icke-amerikaner som drabbats. Dessa tre metoder var en del av vad Ashcroft kallade Foreign Terrorist Tracking Force (FTTF) som bildades i oktober 2001. Projektets syfte var att internera individer som utgjorde ett potentiellt hot mot den nationella säkerheten då det fanns en risk att de skulle begå kriminella handlingar eller brott mot immigrationslagarna.³⁶ Preventiv internering, det vill säga att låsa in människor på grund av misstanke att de i framtiden skulle begå brott, är enligt strafflagarna och immigrationslagarna inte möjligt. För att kringgå detta anhölls ofta misstänkta personer *först och därefter* letade man efter lagbrott som kunde ligga till grund för häktning. Vad Ashcroft gjorde var alltså att använda sig av immigrationslagarna, lagen om materiellt vittne samt fiendekombattant som svepskäl för att lagligt kunna hålla kvar personer i häkte och kunna fråga ut dem om terrorrelaterade brott, trots att det inte var det som på pappret var orsaken till häktningen.³⁷

I vanliga fall leder en accepterad utvisning till att personen ifråga kan lämna landet utan några, enligt immigrationslagarna, ofördelaktiga påföljder. Att hålla kvar, och i vissa fall låsa in individer, är endast tillåtet om personen motsätter sig utvisningen och det föreligger en flyktrisk under tiden som överklagandet utreds. Regeringen hade dock för avsikt att utnyttja immigrationssystemet för att hålla kvar, och framförallt låsa in, personer som de misstänkte vara associerade med terrorism och frivilliga avlägsnanden blev därför ett problem. För att lösa detta lät migrationsverket adoptera en policy där man vägrade släppa de som man ansåg var kvarhållna på grund av ”speciella” skäl tills det att FBI hade avslutat sin utredning om misstankar om brott. Det här ledde till att dessa icke-amerikaner i genomsnitt hölls kvar i landet i 80 dagar och i vissa fall så länge som i 244 dagar. Detta trots att det är rent olagligt för migrationsverket att hålla kvar personer ”för

---

³⁴ Cole 2003, s 24

³⁵ ibid

³⁶ Cole 2003, s 22

³⁷ Cole 2003, s 23f

utredning” trots att anklagelser relaterade till immigrationen avslutats och de frivilligt gått med på att lämna landet.³⁸

Det faktum att konstitutionella rättigheter inte tillämpas på immigrations-systemet på samma sätt som på brottsprocesser var antagligen ett starkt skäl till Ashcrofts val av förevändning för de åtgärder som togs. Om han istället valt att använda sig av anhållan på grund av lagbrott hade konstitutionen krävt att den misstänkta snabbt ställts inför en oberoende federal domstol, fått tillgång till en advokat och att rättegången hållits öppen för allmänheten. I nuvarande läge saknar ungefär åttio procent av de anhållna representation av en advokat och många rättegångar hålls hemliga. Många hålls dessutom inlåsta långa perioder eftersom åklagaren enkelt kan överklaga beslut om frigivning genom att fylla i ett par blanketter. Dessa överklaganden tar månader och ofta över ett år att besluta om och under denna tid blir personen kvar i häkte. Åklagaren behöver inte göra troligt att överklagandet kommer att lyckas, vilket krävdes innan Ashcroft införde ändringar i immigrationslagarna.³⁹

Det har naturligtvis inte varit möjligt för FBI att anhålla alla personer misstänkta för terrorrelaterade brott genom immigrationslagarna eller ens straffrättslagarna. Istället har lagen om materiellt vittne använts i omfattande utsträckning, vilket är en lag som i teorin ska tillämpas lika på amerikanska medborgare som på icke-amerikanska. Lagen innebär bland annat att fängslande av vittnen kan ske innan vittnesmålet ska avläggas om det enligt domstolen bedöms finnas en flyktrisk. Lagen användes sparsamt innan 11 september. Det faktum att en internering kan leda till att vittnet blir motvilligt inställd till att samarbeta i rättsprocessen har gjort att lagen endast använts som en sista utväg av åklagaren.⁴⁰ Efter 11 september visade sig dock lagen utgöra en möjlighet att utöva preventiv internering mot personer som i vanliga fall inte skulle kunna anhållas. En studie genomförd av *Washington Post* visar att under de fjorton första månaderna efter 11 september anhölls 44 personer enligt lagen om materiellt vittne men knappt hälften deltog i någon efterföljande process. Bland de 44 anhållna var endast sju stycken amerikanska medborgare.⁴¹

Regeringens effektivaste sätt att placera någon under preventiv internering är att få personen klassificerad som fiendekombattant. Detta gör att personen ifråga inte längre prövas i det civila rättssystemet utan det militära och kan därför hållas fängslad på obestämd tid. På de här grunderna har USA:s regering kunnat hålla hundratals utländska medborgare fängslade på Guantánamo Bay och två amerikanska medborgare på skeppsbrigader utanför Atlantkusten.⁴² Vad detta har fått för ytterligare konsekvenser för dessa individer som klassats som fiendekombattanter tas upp i kapitel nio.

Två månader innan de första fångarna anlände till Guantánamo Bay sade President George W. Bush att icke-amerikanska medborgare som anklagats för att

---

³⁸ Cole 2003, s 33f

³⁹ Cole 2003, s 33ff

⁴⁰ Cole 2003, s 38

⁴¹ Fainaru, 2002

⁴² Cole 2003, s 39

vara associerade med al-Qaida eller misstänkta för terrorrelaterade handlingar skulle prövas i militära domstolar utan möjlighet att överklaga i civil domstol. E contrario; amerikanska medborgare anklagade för samma brott prövas i civil domstol och *inte* i militär. Vice-presidenten Dick Cheney försvarade presidentens beslut och sade att icke-amerikaner som vistas i USA och deltar i terrorism inte förtjänar samma garantier och rättssäkerhet som amerikaner ges i den vanliga rättsprocessen.⁴³ Genom presidentens beslut och vice-presidentens uttalande försäkrades medborgarna om att deras fri- och rättigheter inte var hotade. När det sedan visade sig att det fanns en amerikansk medborgare bland fångarna på Guantánamo Bay förflyttades denne genast till en skeppsbrigad i Virginia men utan några förändrade rättigheter.⁴⁴ Regeringen blev tvungen att överge sin tidigare distinktion mellan amerikanska och icke-amerikanska medborgare för att möjliggöra detta vilket i sin tur ledde till en enorm reaktion inrikes. Allmänheten protesterade och media och domstolar ifrågasatte den exekutiva maktens beslut att tillåta internering av medborgare utan anhållan eller rättegång.⁴⁵

Justitiedepartementet förde en linje som gick ut på att utländska medborgares rättigheter skulle begränsas medan amerikanska medborgares skulle förbli oförändrade så långt som möjligt. De förändringar som i teorin omfattade även amerikanska medborgare visade sig i praktiken beröra mestadels utländska medborgare. Det var på detta sätt som regeringens konstitutionellt tvivelaktiga politik såldes till det amerikanska folket och det amerikanska folket köpte konceptet. De gav därmed sitt godkännande till regelrätt diskriminering och rättsosäkerhet.

---

⁴³ Bumiller, 2001

⁴⁴ Cole 2003, s 3

⁴⁵ Cole 2003, s 40

8 Retoriken

I detta kapitel kommer tal från justitieministern John Ashcroft att analyseras. Valet att analysera dåvarande justitieministerns tal grundar sig på att han hade en ytterst aktiv roll i de lagändringar och tillägg som lades fram för kongressen. Det var också han som i störst utsträckning kommenterade dessa i tal adresserade till det amerikanska folket såväl som kongressen och organisationer. Syftet är att visa hur konstitutionellt och moraliskt tvivelaktiga lagar och förordningar försvaras i retoriken genom att hänvisa till deras begränsningar till icke-amerikanska medborgare genom att använda sig av logos, ethos och pathos. Det målas också upp en hotbild av "den andre" som implicit visar sig vara alla de som inte är amerikaner. Det görs en lexikal analys, det vill säga en kritisk lingvistik textanalys, där ordvalen undersöks och vad det har för inverkan på argumentationen och bilden av "den andre".

Två stycken tal analyseras i denna del. Dels är det "Preserving Life and Liberty" som hölls den 19 augusti 2003 för American Enterprise Institute i Washington DC dels "Protecting Life and Liberty" som hölls den 18 september 2003 i Memphis, Tennessee. Dessa två tal har här slagits ihop eftersom de berör samma typ av frågor, det vill säga liv och frihet. Dessa tal har valts ut med tanke på att det vid det här laget hade gått nästan två år sedan 11 september och the Patriot Act hade funnits nästan lika länge. Vid den här tidpunkten var det alltså möjligt att till fullo se efterverkningarna av de omfattande åtgärderna som gjordes efter terrorattacken, någonting som inte hade varit möjligt om tidigare tal istället hade granskats.

... we have used the tools provided in the Patriot Act to fulfill our first responsibility to protect the American people. [...] We have used these tools to save innocent American lives. (19 aug 2003)

We are locking up predators by enforcing the gun laws, while we protect the individual Constitutional rights of law-abiding Americans to bear arms under the Second Amendment. [...] We are shutting down terrorist operations while protecting the due process and privacy rights of law-abiding Americans. (18 sep 2003)

År 2001 tilläts nästan 33 miljoner människor in i USA för temporär vistelse i landet. Människor som är relaterade till amerikanska medborgare, officiella representanter för andra länders regeringar, NATO-representanter samt NAFTA-

anställda utgör en stor del av de insläppta utländska medborgarna.⁴⁶ Det borde finnas ett intresse av att dessa människor behandlas väl av landets myndigheter eftersom det annars kan skada USA moraliskt, socialt, politiskt och ekonomiskt både inrikes som utrikes. I Ashcrofts tal framkommer det dock att han anser att USA inte anser sig ha några skyldigheter att skydda *alla* människor som legalt befinner sig i landet utan endast amerikanska medborgare. Ordet "protect" kan innebära både skydd mot terroristattacker och beskydd av fri- och rättigheter. Oavsett vad som menas finns inget av dessa för icke-amerikanska medborgare som tillfälligt vistas i USA.

Vidare använder sig Ashcroft av adjektiven "innocent" och "law-abiding" framför ordet "American" när han tar upp till kriminella handlingar. Detta kan tolkas på flera olika sätt och speglar dels hur det amerikanska folket som kollektiv tillskrivs automatiskt positiva egenskaper dels hur det sker en exklusion av vems liv och rättigheter som USA är skyldiga att skydda. Meningen förutsätter att alla amerikaner är oskyldiga och laglydiga till skillnad från människor av andra nationaliteter som måste bevisa detta. Världens befolkning delas upp i två läger; amerikanerna, ett oskyldigt laglydigt kollektiv och alla andra nationaliteter, ett kollektiv som inte går att lita på och vars liv inte räddas utan att först fått bevisat att de förtjänar det. Genom att tillskriva alla amerikaner positiva egenskaper tillskriver han även sig själv dessa, vilket gör att han indirekt framstår som trovärdig i sitt försök att övertyga.

Den andra betydelsen av Ashcrofts uttalande är det som bör oroa amerikanska medborgare. Ashcroft menar att man skyddar laglydiga amerikaners individuella konstitutionella rättigheter såsom snabb och rättvis rättegång och rätten till personlig integritet. Det här är ett försök att vädja till mottagarens intellekt och förmåga att dra slutsatser. Det paradoxala i detta är dock för det första att om alla amerikaner var laglydiga, enligt ovanstående mening, så skulle rättigheter som dessa inte behöva existera. Den andra paradoxen är relaterad till den första. Verkligheten säger att alla amerikaner inte är laglydiga, vilket betyder att många av dessa kommer att komma i kontakt med rättssystemet. Men enligt Ashcrofts uttalande innebär det att det endast är laglydiga, e contrario inte kriminella, amerikaners rättigheter som upprätthålls. Begår du brott, det vill säga inte är laglydig, så gäller inte rättigheterna, trots att det är då som de som bäst behövs. Rättigheterna blir en chimär; de får amerikanerna att tro att de är skyddade av rättigheter, en föreställning som saknar motsvarighet i verkligheten.

... if you listen to some of the rhetoric coming out of Washington recently [...]You might, for instance, believe the hysteria behind this claim: "Your local public library is under siege by the FBI." [...] No one's reading habits have been reviewed. Not a single American's library records has been reviewed under the Patriot Act. (18 sep 2003)

---

⁴⁶ 2001 Yearbook of Immigration Statistics

Regeringens tillgång till allmänhetens bibliotekslån blev symbolen för den extensiva förföljelse och övervakning som regeringen bedrev under McCarthy-eran. Media i USA har dragit paralleller mellan jakten på kommunismen med jakten på terrorismen där the Patriot Act juridiskt sett möjliggjort övervakning av individer. Att bevaka bibliotekslån skulle därför kunna genomföras om regeringen skulle vilja det. Ashcrofts val av ord, som "hysteri", "lokala bibliotek" och "belägring" gör att amerikanernas oro förminskas till irrationell paranoia och tonen är nedsättande i den meningen att han talar till/om amerikanerna och media som ett barn som inte förstår bättre. Detta framgår ännu tydligare i talets helhet där Ashcroft raljerar kring amerikanernas oro över sin personliga integritet. Här används pathos. Ashcroft försöker väcka känslor hos det amerikanska folket och sedan utnyttja dessa för att övertyga dem. För media är biblioteksfrågan bara en symbolik för den övervakning och kontroll som regeringen åtagit sig. Ashcrofts val att ta upp denna företeelse specifikt får dock effekten att oron framstår som så barnslig, irrationell och dum att varje vuxen människa vill förneka den i öppna sammanhang.

Att notera är också att han säger "American's library records" och "under the Patriot Act". Detta utesluter alltså inte att icke-amerikaners boklån inte bevakas. Det utesluter heller inte att amerikaners boklån bevakas men på andra juridiska grunder än the Patriot Act. Biblioteksfrågan har dessutom en symbolisk betydelse, som tidigare nämnts, något som Ashcroft medvetet eller omedvetet ignorerar. Det är möjligt att the Patriot Act inte bokstavligen används för att bevaka amerikanernas boklån men den ger regeringen ökade befogenheter att bevaka alla som rör sig inom landets gränser.

Not a single court in America has validated any of the charges of violations of Constitutional rights in connection with the Patriot Act. (18 sep 2003)

Även här använder sig Ashcroft av logos för att försöka övertyga the Patriot Acts förenlighet med konstitutionen. Det år som talet hölls, 2003, hade ingen domstol lagfäst anklagelserna att the Patriot Act bryter mot konstitutionen. Vad Ashcroft inte nämner är att vid tidpunkten då talet höll hade totalt 360 stater, städer och counties beslutat att the Patriot Act bryter mot konstitutionen och gäller därför inte som lag.⁴⁷ Om the Patriot Act inte är lag kan den heller inte bryta mot konstitutionen och därmed inte ifrågasättas i domstol på dessa grunder. Genom att formulera sig som Ashcroft gör ljuger han inte men nämner heller inte att den har dömts oförenlig med konstitutionen utan att någon prövning av enskilt rättsfall gjorts.

Our efforts have been rewarded by the trust of the American people. [...] Ninety one percent of Americans understand that the Patriot Act has not affected their civil rights or the civil rights of their families. (19 aug 2003)

---

⁴⁷ Resolutions passed, by date of adoption

Regeringens handlingskraft har säkert uppskattats av många, men har också fått många att tvivla på regeringens motiv bakom de förändringar som gjorts. Den första meningen vittnar om att det är de röstberättigade amerikanernas förtroende som först och främst värderas. För de åtskilliga tusentals legala och illegala immigranter som driver USA:s ekonomi framåt har regeringen inga politiska intressen i att skydda konstitutionella rättigheter. Statistiken som Ashcroft hänvisar tillhör logos i försöket att övertyga. Det är en förvånansvärt hög siffra han presenterar vilket teoretiskt sett borde få två alternativa effekter. För det första kan den höga siffran säkert övertyga tidigare skeptiker samt de utan åsikt att the Patriot Act inte har några negativa effekter på konstitutionella rättigheter. Flera tänker antagligen att om så många andra tycker att the Patriot Act inte påverkar deras civila rättigheter så påverkar det nog inte mina heller. Den andra möjliga effekten är att det kan ha en motsatt verkan. Den extremt höga siffran borde få många med ett någorlunda kritiskt tänkande att ifrågasätta vem som samlat in statistiken och hur undersökningen egentligen genomfördes. Här har Ashcroft naturligtvis inte en referens. Som motvikt till Ashcrofts 91 procent kan en undersökning som USA Today, CNN och Gallup genomförde för perioden augusti och november 2003 samt februari 2004, nämnas. I den ansåg knappt hälften av de tillfrågade att de var bekanta med eller inte speciellt bekanta med the Patriot Act. Om så många besitter så lite kunskap om vad the Patriot Act innebär⁴⁸ kan knappast 91 procent dra en rimlig slutsats vad denna innebär för deras civila rättigheter.

Det är inte helt orimligt att säga att många som lyssnar till talet påverkas av Ashcrofts statistik på det förstnämnda sättet. Bland amerikanerna finns en stor del lågutbildade där politisk tillhörighet avgör trovärdigheten hos enskilda politiker och deras uttalanden, inte faktiska ord och handlingar. Troligen skulle få lågutbildade icke-demokrater ifrågasätta siffran utan omedvetet påverkas. Detta utan att själva ha bildat sig en uppfattning om hur the Patriot Act faktiskt påverkar dem.

Allow me to take a moment to clarify who should, and who should not, be worried about these tools in the hands of law enforcement. If you are spending a lot of time surveilling nuclear power plants with your al Qaeda pals, you MIGHT be a target of the Patriot Act. If your idea of a vacation is two weeks in a terrorist training camp, you MIGHT be a target of the Patriot Act. If you have cave-side dinners with a certain terrorist thug named bin Laden... if you enjoy swapping recipes for chemical weapons from your "Joy of Jihad" cookbook... you MIGHT be a target of the Patriot Act. (18 sep 2003)

Ovanstående citat går i samma anda som Ashcrofts kommentar om eventuell övervakning av bibliotekslån. Tonen är nedsättande, sarkastisk och övertydlig för att budskapet ska gå fram. Att använda sig av det här sättet kan vara riskfyllt men troligen effektivt om det lyckas. Ashcroft gör en beskrivning av vem som är

---

⁴⁸ USA Today/CNN/Gallup Poll Results

”terroristen”, vilket är så långt ifrån medelamerikanen som går att komma. Begreppen ”terrorist training camp” och ”cave-side dinners” för tankarna till ociviliserade länder utan kontrollerat styre. Med tanke på att det finns många som knappt varit utanför sin egen delstat och ännu färre som har en stämpel i sitt pass måste ”terroristen” för dessa förete sig vara någon som endast kan beskrivas som o-amerikansk. Återigen skapar Ashcroft en bild av ”den andre” vilket implicit är detsamma som icke-amerikan. Dessa överdrivna karikatyror skulle *kanske* få känna av verkningarna av the Patriot Act. Detta gör att en överväldigande majoritet av amerikanerna, som inte identifierar sig med Ashcrofts beskrivning av trolig terrorist, drar slutsatsen att de *absolut inte* kommer att påverkas negativt av the Patriot Act. Detta är helt felaktigt eftersom the Patriot Act även omfattar amerikanska medborgare. Ashcroft ger ändå intrycket av att så inte är fallet utan att för den sakens skull behöva ljuga.

Ashcrofts beskrivning av den potentielle terroristen ger bilden att det enkelt går att peka ut vem denne är. Terroristen är någon som tydligt avviker från det amerikanska beteendemönstret. Återigen förstärks bilden att det är det icke-amerikanska som utgör ett potentiellt hot mot USA. Ashcrofts förenklade stereotyp är farlig ur flera aspekter. Dels legitimerar det rasistiska uttryck och dels inger det en falsk trygghet eftersom amerikanen tror att han kommer att kunna känna igen en terrorist när han ser en.

Orden ”pals”, ”idea of vacation” och ”Joy of Jihad Cookbook” degraderar och ignorerar möjliga ideologiska orsaker till terrorism och får det att framstå som någonting som görs för nöjes skull. USA blir här ett oskyldigt offer. Att landets utrikespolitiska agerande utan hänsyn till omvärlden lade grund för det som sedan hände 11 september nämns naturligtvis inte i Ashcrofts tal. Detta är heller inte någonting som det amerikanska folket vill höra.

9 Krigsfångar eller fiendekombattanter?

The war against al-Qaida and its affiliates is a real (not a rhetorical) war, and the United States must fight it that way.⁴⁹

I denna mening bottnar många av de problem som uppstått de senaste åren. USA vill hävda att de, sedan den 11 september 2001, befinner sig i ett krig, kriget mot terrorismen. Att vara i krig innebär att kunna utropa undantagstillstånd och ha möjlighet att skapa egna regler. Detta ses som en ursäkt att kunna tänja på de överenskommelser som landet har förbundit sig till att följa i och med att internationella konventioner om mänskliga rättigheter har ratificerats.

Ett exempel på hur USA tänjer på internationella överenskommelser är situationen för alla de individer som USA har tagit tillfånga under kriget mot terrorismen. De mest kända fånglägren är Guantánamo Bay på Kuba och Abu Ghraib i Irak. USA har ratificerat flera av FN:s konventioner som kan åberopas i fallen om Guantánamo och Abu Ghraib. Några av dessa är Konventionen om medborgerliga och politiska rättigheter (ICCPR), Konventionen mot tortyr och annan grym, omänsklig eller förnedrande behandling eller bestraffning (CAT), samt Genèvekonventionen om krigsfångar.

Det här kapitlet visar hur USA har använt sig av utrikespolitiken och retoriken för att skapa bilden av ”den andre”. Detta har gjorts för att visa varför de fångslade inte är berättigade till samma fri- och rättigheter som amerikanska medborgare. Att benämna de fångslade som fiendekombattanter är ett exempel som tydligt visar hur politiken och retoriken används för att kringgå de internationella överenskommelserna.

9.1 USA:s fiendekombattanter

Fångarna på Abu Ghraib och Guantánamo Bay klassas som enemy combatants, fiendekombattanter, inte som krigsfångar. Definitionen på fiendekombattant lyder:

[A]n individual who was part of or supporting Taliban or al-Qaida forces, or associated forces that are engaged in hostilities against the United States or its

---

⁴⁹ Response of the United States of America 2001, s 2

coalition partners. This includes any person who has committed a belligerent act or has directly supported hostilities in aid of enemy armed forces.⁵⁰

Denna benämning kritiseras för att den strider mot Genèvekonventionen om krigsfångar, se kapitel 9.2 nedan. Ett exempel på vad det innebär att vara fiendekombattant ges i kapitel 7.1 ovan som visar hur benämningen påverkar individen juridiskt sett, att civila domstolar förnekas med en hänvisning till de militära.

[O]ur nation is entitled to detain enemy combatants, even American citizens, until the end of hostilities, in order to prevent the enemy combatants from returning to the field of battle and again taking up arms.⁵¹

I citatet beskrivs varför fiendekombattanterna måste hållas fängslade, att hindra dem att återvända till slagfältet och fortsätta kriga. Så länge det föreligger risk att individerna skulle kunna rikta vapen mot USA igen kommer de inte bli frisläppta.

The Combatant Status Review Tribunals (CSRTs) är tribunaler som upprättas på Guantánamo för att en gång om året utvärdera fångarnas status och se om de fortfarande kan klassas som fiendekombattanter.⁵² USA vill behålla fångarna tills det kan säkerställas att de inte kommer återvända till kriget och inte längre kommer att utgöra ett hot mot USA. För att förtydliga, med krig avses här kriget mot terrorismen, och de brott som USA befarar ska begås är terroristhandlingar.

Alla fångar på Guantánamo har genomgått en CSRT och i oktober 2005 hade 38 individer fått sin status ändrad och anses inte längre vara fiendekombattanter. 23 av dessa hade då också blivit hemskickade, de övriga var då fortfarande kvar.⁵³ Anledningen till att inte skicka hem alla är att de riskerar att utsättas för tortyr i sina hemländer, och detta skulle vara ett brott mot CAT, tortyrkonventionen, vilket USA är noga med att påpeka.⁵⁴ Dessa personer sitter alltså kvar på Guantánamo utan att vara klassade som fiendekombattanter.

I en rapport från UNCHR, FN:s Kommission för Mänskliga Rättigheter,⁵⁵ som är genomgående kritisk mot USA:s behandling av fångarna på Guantánamo, kritiseras dessa tribunaler för att inte överensstämma med artiklarna 9(3) och 9(4) av ICCPR som förordar rätten till en oberoende rättvis rättegång utan dröjsmål. Vidare kritiseras fångarnas begränsade tillgång till försvarsadvokat, deras möjligheter att ta del av information och tillåtelse att närvara vid processerna. Då detta oftast förvägras fångarna anser författarna till rapporten att CSRT och de tillhörande Administrative Review Boards, ARB, (skriftliga rapporter som årligen beskriver de enskilda fångarna och deras status) brister i legitimitet.⁵⁶

---

⁵⁰ Response of the United States of America 2001, s 45

⁵¹ Response of the United States of America 2001, s 42

⁵² Response of the United States of America 2001, s 41

⁵³ Response of the United States of America 2001, s 47

⁵⁴ Response of the United States of America 2001, s 53f

⁵⁵ UNCHR, E/CN.4/2006/120

⁵⁶ UNCHR, E/CN.4/2006/120, s 15f

9.2 Genèvekonventionen och Military Order

Genèvekonventionen om krigsfångar antogs 1949 och ratificerades av USA samma år. USA hävdar att de fångar som tillfångatagits under kriget mot terrorismen inte kan klassas som krigsfångar under Genèvekonventionen, utan föredrar benämningen fiendekombattanter. Artikel 5 fastslår att om tvekan skulle uppstå huruvida individer ska klassas som krigsfångar eller ej ska de innefattas av konventionen tills en kvalificerad tribunal har beslutat deras status.⁵⁷ En sådan tribunal har ännu inte upprättats och såhär lyder USA:s argumentering till varför:

[T]he Geneva Convention 'appl[ies] (sic!) to the Taliban detainees, but not to the al-Qaida international terrorists' because Afghanistan is a party to the Geneva Convention, but al-Qaida — an international terrorist group — is not.⁵⁸ /.../ [T]he United States concluded that those who are part of al-Qaida, the Taliban or their affiliates and supporters, or support such forces are enemy combatants whom we may detain for the duration of hostilities; these unprivileged combatants do not enjoy the privileges of POWs (i.e., privileged combatants) under the Third Geneva Convention.⁵⁹ /.../ The United States concluded that Article 5 tribunals were unnecessary because there is no doubt as to the status of these individuals.⁶⁰

USA hävdar alltså att det är onödigt med tribunaler i enlighet med Genèvekonventionen eftersom *det inte råder någon tvekan* om att dessa individer är fiendekombattanter och inte krigsfångar (POW=prisoners of war). Detta säkerställs genom att påpeka att al-Qaida är en terroristorganisation, inte en stat, och därmed inte har skrivit under Genèvekonventionen. Dessutom hävdas att USA har rätt att hålla dessa individer fångna tills striderna har avslutats, det vill säga när kriget mot terrorismen har avslutats.

Det måste påpekas att det råder stora brister i denna argumentering. För det första så har USA skrivit under Genèvekonventionen, även om inte al-Qaida har det, och är därmed skyldig att följa den. För det andra, artikel 4 i Genèvekonventionen som fastställer definitionen av krigsfångar, innehåller inget krav som stödjer tesen att al-Qaida-medlemmar inte skulle innefattas av definitionen.⁶¹ För det tredje, *det råder tvekan* angående fångarnas status, det blir tydligt när man läser artikel 4 eftersom det inte står något specifikt om terrorister, terrorism eller terroristorganisationer. Varken artikel 4 eller någon annan artikel i Genèvekonventionen nämner terrorism, antagligen eftersom internationell terrorism knappt fanns 1949 när konventionen antogs. En enskild stat kan inte dra

---

⁵⁷ Geneva Convention relative to the Treatment of Prisoners of War, artikel 5

⁵⁸ Response of the United States of America 2001, s 4

⁵⁹ Response of the United States of America 2001, s 5

⁶⁰ Response of the United States of America 2001, s 6

⁶¹ Geneva Convention relative to the Treatment of Prisoners of War, artikel 4

egna slutsatser om definitioner eller appliceringar på nya fenomen vilket innebär att tveksamhet råder och en tribunal i enlighet med artikel 5 bör därför upprättas.

Att inte benämna de intagna fångarna på Guantánamo Bay och i Abu Ghraib som krigsfångar, utan som fiendekombattanter (eller med andra omskrivningar), visar på USA:s motvilja att underordna sig internationella överenskommelser som motstrider deras egna intressen.

Situationen på Guantánamo och Abu Ghraib ska, enligt USA, regleras utifrån ”The Military Order on Detention, Treatment and Trial of Certain Non-Citizens in the War Against Terrorism” (härefter Military Order) som utfärdades i november 2001. Som namnet visar beskriver den hur icke-amerikanska medborgare ska behandlas i fångenskap och rättegång under kriget mot terrorismen. Mer specifikt gäller det för individer som är eller har varit medlemmar i al-Qaida; som har medverkat i förberedelser eller utförande av terrordåd som har haft för syfte att skada USA, dess medborgare, ekonomi eller säkerhet; eller som har beskyddat en eller flera individer som stämmer överens med ovanstående.⁶²

Benämningen fiendekombattant används inte i Military Order, utan endast en formulering som närmast översätts till *de berörda individerna*. Detta kan dock ses som synonymt med fiendekombattanter.

De berörda individerna ska fängslas i enlighet med sektion 3 av Military Order som säger att individen ska behandlas humant utan åtskillnad vad gäller bland annat etnicitet, religion eller kön. Mat, rent vatten och läkarvård ska tillgodose och religion ska kunna utövas fritt. I paragraf 3(e) står det att försvarsministern har möjlighet att föreskriva ytterligare förbehåll⁶³ vilket ger dem fria händer att tänja på reglerna vid behov.

I sektion 4 beskrivs individernas rättigheter till rättegång. Det civila rättssystemet är inte tillgängligt för dem utan de är hänvisade till militära domstolar, vilket beskrivs närmare i kapitel 7.1. Det militära rättssystemet berättigar individen ”a full and fair trial, with the military commission sitting as the triers of both fact and law”⁶⁴ Paragraf 7(b)(2) hindrar individen att få sitt fall prövat i civila domstolar i USA eller utomlands samt i internationella tribunaler.⁶⁵ I likhet med CSRT kan legitimiteten och oberoendet här ifrågasättas, då samma myndighet som stod för gripandet, även är de som ska döma i fallet.

Att kränkningar mot mänskliga rättigheter på icke-amerikanska medborgare har skett och sker på fångläger och fängelser i USA:s regi är numera allmänt känt. Dessa kränkningar strider inte bara mot FN:s konventioner, utan även mot de egna lagarna och förordningarna, inte minst mot Military Order.

De skillnader som finns mellan FN:s och USA:s föreskrifter kan tyckas vara små, men det finns en tydlig trend i de amerikanska som ger möjlighet att kringgå beslut och befria individer från ansvar. Det anses även i de amerikanska dokumenten att amerikanernas rättigheter är mer värda än icke-amerikanernas

---

⁶² The Military Order 2001, sektion 2

⁶³ The Military Order 2001, sektion 3

⁶⁴ The Military Order 2001, paragraf 4(e)(2)

⁶⁵ The Military Order 2001, paragraf 7(b)(2)

rättigheter. Detta är naturligtvis inget som uttalas utan blir underförstått, just genom skapandet av ”den andre”, det vill säga det distanserade förhållningssättet till de fängslade individerna i dokumenten. Att benämna fångarna som fiendekombattanter istället för krigsfångar och därmed ta från dem rättigheterna som föreskrivs i Genèvekonventionen är ett exempel på detta. I Military Order tar sig detta uttryck genom ovan nämnda paragraf 3(e) som ger försvarsministern möjlighet att justera fångarnas villkor, samt paragraf 7(b)(2) som hindrar fångarna att bli prövade i andra domstolar än de egna amerikanska militära domstolarna.

Att FN:s konventioner om mänskliga rättigheter som USA ratificerat inte blir tillgängliga för dessa icke-amerikanska medborgare är oroväckande, speciellt som övergreppen på fångarna i Guantánamo och Abu Ghraib har blivit allmänt kända. Trots påtryckningar från internationella NGO:s och andra stater har USA inte tillåtit oberoende utredningar av övergreppen, eller visat tendenser att stänga lägren.

I USA:s politik och retorik för att motivera och rättfärdiga dessa överträdelser och behandlingen av fångarna blir en sak tydlig, skillnaden på amerikaner och icke-amerikaner. För att rättfärdiga detta har bilden av ”den andre” målats upp. Att den fängslades rättigheter kringgås ses som något självklart och nödvändigt, eftersom han som icke-amerikan och kanske terrorist *möjligtvis* skulle kunna innebära ett hot mot amerikanerna. Att se till så att ”den andres” mänskliga rättigheter tillgodoses är inte nödvändigt, så länge han hålls på avstånd. Detta sker effektivt genom just benämningen ”den andre”, någon som inte är del i kollektivet. Om situationen varit tvärtom, om det hade varit ett annat land som behandlat amerikaner såsom icke-amerikaner nu behandlas, hade USA aldrig accepterat detta. Antagligen hade USA åberopat en mängd internationella bestämmelser, samma bestämmelser som de nu förklarar ogiltiga eller försöker undvika.

10 Sammanfattande avslutning

Våra frågeställningar behandlar skapandet av ”den andre” i amerikansk inrikes- och utrikespolitik samt i retoriken som används för att rättfärdiga agerandet efter 11 september. Målet i uppsatsen har inte bara varit att besvara dessa frågeställningar utan också att ge en djupare insikt i varför svaren ser ut som de gör genom att undersöka den historiska bakgrunden. Den amerikanska konstitutionen utvecklades ur tanken om individens fri- och rättigheter där inspiration hämtades från John Locke. Parallellt med Lockes idéer om individens fria förhållande till staten existerade även tanken om republikanismen, där individen hängav sig staten och offrade sig för allmänhetens bästa. Det argumenterades för att individen skulle ges frihet samtidigt som denna reglerades genom konstitutionen för att finna balans mellan individen och kollektivet. Detta gjordes konstitutionellt genom att sprida makten mellan staterna och olika federala förgreningar.

USA har en historia bakom sig där individers konstitutionella fri- och rättigheter har fått kompromissa med landets säkerhet. Det har främst drabbat utländska medborgare som vistats i landet under krig eller andra kriser för att sedan utvidgas till att även omfatta de egna medborgarna. I efterhand har detta setts som en skam för landet eftersom det har brutit mot alla de principer som USA säger sig stå för. Efter 11 september har dock detta upprepats igen.

Retoriken och politiken efter 11 september har gått ut på att motivera och rättfärdiga brott mot konstitutionella fri- och rättigheter som har begåtts av den amerikanska regeringen. Retoriken har främst gått ut på att tydliggöra skillnaden mellan amerikaners och icke-amerikaners fri- och rättigheter för att på så sätt rättfärdiga en diskriminerande politik, detta utan konstitutionellt stöd. Det har funnits tydliga tendenser i förra justitieministerns retorik att skapa en bild av icke-amerikaner som ett hotfullt ”den andre” som använder sig av terrorism för sitt eget onda nöjes skull. Amerikaners oro över att FBI:s utökade befogenheter skulle kunna skapa en ny McCarthy-era har förlöjligats.

Kriget mot terrorismen ska, enligt USA, ses som ett vanligt krig, där regler om undantagsstillstånd gäller. Att tänja på internationella överenskommelser har i kriget mot terrorismen blivit allt vanligare och kriget används som ursäkt för att kunna skapa egna regler. Ett tydligt exempel på hur detta görs är klassificeringen fiendekombattant, som USA hävdar är den rätta benämningen på de individer som tagits tillfånga under kriget mot terrorismen och nu sitter inspärrade på bland annat Guantánamo Bay i Cuba. Att benämna dem som krigsfångar undviks nog, eftersom de då skulle innefattas av Genèvekonventionen, och de rättigheter som föreskrivs där. Behandlingen av fångarna på Guantánamo har flera brister enligt internationella överenskommelser. Upprättandet av egna militära domstolar och

tribunaler, i stället för att låta fångarna dömas i civila oberoende domstolar, kränker deras rättigheter.

Inrikes har en effektiv retorik använts för att rättfärdiga den medborgarskapsbaserade kränkningen av fri- och rättigheter. Detta genom att skapa bilden av ”den andre” som genom sin o-amerikanism utgör ett hot mot landet. Hotet är inte bara det fysiska hotet utan också hotet mot den amerikanska ideologin. De analyserade talen av Ashcroft visar hur han använder sig av logos, ethos och pathos för att övertyga det amerikanska folket att diskrimineringen inte är o-amerikansk och att hotbilden är verklig. Ordvalen vittnar om ett förakt gentemot terroristen, oförståelse för bakomliggande motiv och blindhet för den egna ansvarsbördan i 11 septemberhändelsen.

I retoriken och politiken utrikes har man inte behövt motivera någon särbehandling av amerikaners och icke-amerikaners fri- och rättigheter då det endast varit utländska medborgare som har berörts. Politiken och retoriken har använts för att skapa egna regler och för att undvika internationella överenskommelser. Detta är tydligt genom omformuleringar av begrepp och omtolkningar av FN-dokument.

Bilden av ”den andre” som ett hot mot amerikanismen har använts för att rättfärdiga behandlingen av icke-amerikaner. ”Den andre” utmålas som ett hot mot de amerikanska värderingarna både i inrikes- och utrikespolitiken. Historien visar att detta inte är en ny strategi för att vinna det amerikanska folkets förtroende. Det är troligt att USA även i framtida krigssituationer kommer att följa detta mönster.

11 Referenser

- 2001 Yearbook of Immigration Statistics. Nedladdad den 28 april 2006 från:
<http://www.uscis.gov/graphics/shared/statistics/archives/index.htm>
- Acomb, L. Deborah, "Poll Track for December 15, 2001", National Journal, December 15, 2001. Nedladdad den 28 april 2006 från:
http://lobby.la.psu.edu/_107th/121_Human_Cloning/News_Stories/National%20Journal/National_Journal_121501_2.htm
- "Alien and Sedition Acts". Nedladdad den 28 april 2006 från:
http://en.wikipedia.org/wiki/Alien_and_Sedition_Acts
- Ashcroft, John, 19 augusti 2003. "Preserving Life and Liberty". Nedladdad den 26 april 2006 från:
<http://www.usdoj.gov/archive/ag/speeches/2003/081903remarksataefinal.htm>
- Ashcroft, John, 18 september 2003. "Protecting Life and Liberty". Nedladdad den 28 april 2006 från:
<http://www.usdoj.gov/archive/ag/speeches/2003/091803memphisremarks.htm>
- Badersten, Björn, 2004. "Att studera det önskvärda. Om värdeanalys och normativ metod". *Statsvetenskaplig tidskrift*, årg 106, s 207-220.
- Beasley, Vanessa, 2004. *You, the People. American National Identity in Presidential Rhetoric*. College Station: Texas A & M University Press
- Bergström, Göran och Boréus, Kristina 2005. "Argumentationsanalys" Ur: Bergström, Göran och Boréus, Kristina, *Textens Mening och Makt*. Lund: Studentlitteratur.
- Bergström, Göran och Boréus, Kristina 2005. "Lingvistisk textanalys" Ur: Bergström, Göran och Boréus, Kristina, *Textens Mening och Makt*. Lund: Studentlitteratur.
- Butler, Allen, 2006. "The Origins and Purpose of the Bill of Rights". Nedladdad den 11 april 2006 från: <http://www.billofrights.com>
- Bumiller, Elisabeth och Myers, L. Steven, 2001. "Senior Administration Officials Defend Military Tribunals for Terrorist Suspects". Publicerad i The New York Times, Nov 15, 2001, B6. Nedladdad den 25 april 2006 från:
http://www.law.uchicago.edu/tribunals/nyt_111501.html
- Civil Liberties Update*, NPR/Kaiser/Kennedy School Poll, genomförd 7-11 augusti 2002. Nedladdad den 28 april, 2006 från:
<http://www.npr.org/news/specials/civillibertiespoll2/index.html>
- Cole, David, 2003. *Enemy Aliens – Double Standards and Constitutional Freedoms in the War om Terrorism*. USA: The New Press
- Ekdahl, Staffan, 2005. *Amerikanerna – Sådana är De, så Tänker De*. Stockholm: Wahlström & Widstrand.
- Fainaru, Steve och Williams, Margot, 2002. "Material Witness Law Has Many in Limbo; Nearly Half Held in War in Terror Haven't Testified", Washington

- Post, 24 November 2002, A1. Nedladdad den 25 april 2006 från:
<http://www.washingtonpost.com/ac2/wp-dyn/A31438-2002Nov23>
- Geneva Convention relative to the Treatment of Prisoners of War. Nedladdad den 25 april 2006 från: <http://www.ohchr.org/english/law/prisonerwar.htm>
- Gustavsson, Jakob, föreläsning 25 januari 2006 i Statsvetenskaplig metodologi, Lunds Universitet
- Hallenberg, Jan, 2001. "Amerikas Förenta Stater, USA" Ur: Lindahl, Rutger, *Utländska Politiska System*. Stockholm: SNS Förlag.
- Lilja, Peter, 2005. National Identity as a Political Battlefield. Magisteruppsats i statsvetenskap. Lund: Statsvetenskapliga institutionen.
- Lundquist, Lennart, 1993. Det vetenskapliga studiet av politik. Lund: Studentlitteratur.
- Response of the United States of America, dated October 21, 2005, to inquiry of the UNCHR special rapporteurs, dated August 8, 2005 pertaining to detainees at Guantánamo Bay. Nedladdad den 24 april 2006 från:
<http://www.asil.org/pdfs/ilib0603211.pdf>
- "Resolutions passed, by date of adoption". Nedladdad den 28 april 2006 från:
<http://www.bordc.org/list.php?sortChrono=1>
- Rosenberg, Göran, 2005. *Friare Kan Ingen Vara: Den Amerikanska Idén från Revolution till Reagan – och lite till*. Danmark: Albert Bonniers Förlag AB.
- "The Enemy Alien Act" Nedladdad den 10 april 2006 från:
<http://www.yale.edu/lawweb/avalon/statutes/alien.htm>
- "The Military Order on Detention, Treatment and Trial of Certain Non-Citizens in the War Against Terrorism", Nedladdad den 23 april 2006 från:
<http://www.whitehouse.gov/news/releases/2001/11/20011113-27.html>
- "The Sedition Act of 1918" Nedladdad den 10 april 2006 från:
<http://www.law.ou.edu/ushistory/sedact.shtml>
- UNCHR, E/CN.4/2006/120. Nedladdad den 23 april 2006 från:
http://news.bbc.co.uk/1/shared/bsp/hi/pdfs/16_02_06_un_guantanamo.pdf
- USA Today/CNN/Gallup Poll Results. Nedladdad den 2 maj 2006 från:
<http://www.usatoday.com/news/polls/tables/live/2004-02-25-patriot-act-poll.htm>
- U.S. Constitution, Art. I, §§2, 3; Art II, §1, Amend. 15. Nedladdad den 28 april 2006 från: http://www.archives.gov/national-archives-experience/charters/constitution_transcript.html och http://www.archives.gov/national-archives-experience/charters/constitution_amendments_11-27.html
- Yuval-Davis, Nira, 1997. *Gender & Nation*. London: Sage Publications.